

کۆنیشانه سه‌ره‌تاییه‌کان:	کۆنیشانه ته‌نگاوییه‌کان:
• میزکردنی له‌پراده‌به‌ده‌ر • تینوبوونی له‌پراده‌به‌ده‌ر • وشکبوونه‌وه‌ی دەم • به‌رزایی رێژه‌ی شەکرى خوێن	• برسیبوونی له‌پراده‌به‌ده‌ر • بێهێزایی • هه‌ناسه‌پرکه • زگنێشه
	• دلتیکه‌له‌هاتن\ رشانه‌وه • نیشانه‌کانی وشکبوونه‌وه‌ی له‌ش • هه‌ناسه‌ی دەم بۆنى مادده‌ی ئەسیتۆن ده‌دات • دابه‌زینی ئاستی هۆشیاری، کۆما

کە‌ی ده‌بیت کیتۆنی خوێن بپۆیت؟ کاتیک رێژه‌ی شەکرى خوێن 4 mmol/l بیت یان به‌رزره‌ بیت، یان ئە‌گەر بێ ئە‌وه‌ی بزانیته‌ بۆ حالت باش بیه، رێژه‌ی کیتۆنی خوێن بپۆه.

چاره‌سه‌ریی له‌کاتی رێژه‌گه‌لی جۆراوجۆری شەکرى خوێن و کیتۆنی خوێن*

رێژه‌ی شەکرى خوێن 14 mmol/l یان به‌رزتر	رێژه‌ی شەکرى خوێن ژێر 14 mmol/l	رێژه‌ی کیتۆنی خوێن $3,0 \text{ mmol/l}$ یان زیاتر
مه‌ترسیی به‌رچاوی ژه‌هراوی بوونی کیتۆن ده‌موده‌ست په‌یوه‌ندی بکه‌ به‌ دکتۆر	مه‌ترسیی به‌رچاوی ژه‌هراوی بوونی کیتۆن ده‌موده‌ست په‌یوه‌ندی بکه‌ به‌ دکتۆر	رێژه‌ی کیتۆنی خوێن $3,0 \text{ mmol/l}$ یان زیاتر
پتویستیی به‌ ئینزۆلینی زیاتره‌**، ئە‌و رێنۆئینیانه‌ی که‌ له‌ لایه‌ن تیمی دیاپیتته‌که‌ته‌وه‌ وه‌رت گرتوه‌ په‌په‌وه‌ی بکه‌. مه‌ترسیی ژه‌هراوی بوونی کیتۆن، په‌یوه‌ندی بکه‌ به‌ دکتۆر.	پتویستیی به‌ خواردنی کاربۆهیراتی خێرا و ره‌نگه‌ ئینزۆلینی زیاتر هه‌به‌**، مه‌ترسیی ژه‌هراوی بوونی کیتۆن، په‌یوه‌ندی بکه‌ به‌ دکتۆر.	رێژه‌ی کیتۆنی خوێن $1,5-2,9 \text{ mmol/l}$
پتویستیی به‌ ئینزۆلینی زیاتره‌**، ئە‌و رێنۆئینیانه‌ی که‌ له‌ لایه‌ن تیمی دیاپیتته‌که‌ته‌وه‌ وه‌رت گرتوه‌، په‌په‌وه‌ی بکه‌. پاس ۱ بۆ ۲ کازێر رێژه‌ی کیتۆنی خوێن و رێژه‌ی شەکرى خوێن بپۆه.	پتویستیی به‌ خواردنی کاربۆهیدراتی خێرا و ره‌نگه‌ ئینزۆلینی زیاتر هه‌به‌**، پاس ۱ بۆ ۲ کازمێر رێژه‌ی کیتۆنی خوێن و رێژه‌ی شەکرى خوێن بپۆه.	رێژه‌ی کیتۆنی خوێن $0,6-1,4 \text{ mmol/l}$
هیچ نیشانه‌یه‌کی ژه‌هراوی بوونی کیتۆن نییه‌. دیسان پاس ۱ بۆ ۲ کازێر رێژه‌ی کیتۆنی خوێن و رێژه‌ی شەکرى خوێن بپۆه.	هیچ نیشانه‌یه‌کی ژه‌هراوی بوونی کیتۆن له‌ ئارادا نییه‌، بزانه‌ کۆنیشانه‌کان به‌ هۆی شتیکی دیکه‌وه‌ نییه‌.	رێژه‌ی کیتۆنی خوێن ژێر $0,6 \text{ mmol/l}$

* به‌گویره‌ی ISPAD Clinical Consensus Guidelines 2009. پ. ده‌ستیشان نه‌کراون. هیشتا زیاتره‌کانی نیشمانی بۆ هه‌سه‌نگاندنه‌وه‌ی رێژه‌ی کیتۆنی خوێن
** کازمێرێک پاس ده‌رزی لێدانی ئینزۆلینی زیاده‌ رێژه‌کانی کیتۆنی خوێن ده‌توانی به‌رز ببنه‌وه، به‌لأم له‌هوایدا به‌ رێژه‌یه‌کی به‌رچاوه‌ داده‌بزن.

بهرزی ریزه‌ی شه‌کری خوین

ژه‌هراویبونی مادده‌ی کیتون

نیشانگان:

- زیادبونی تینویی
- زیادکردنی ریزه‌ی میز
- ماندوویی
- به‌چاو تاریی
- که‌مبونی ئیشتیها
- دلتیکه‌له‌هاتن
- رشانوه
- زگنیشه
- هه‌ناسه‌ی دم بونی مادده‌ی ناسیتون ئهدات
- هه‌ناسه‌پر که

چاره‌سه‌ریی:

- شه‌کری خوین و کیتونی خوین بپیوه
- ئینسولین یان مادده‌ی کاربو‌هیدراتی خیرا پنیده
- داوایی یارمندی دهرمانی یان سهردانی نه‌خوشخانه بکه

هۆکاره‌کان:

- هه‌وکردن (چلک‌کردن)، تا
- که‌مبونی ئینسولین
- هه‌له‌ی ریزه‌ی نیوان ژهمی خواردن و ئینسولین
- هه‌له‌ی گه‌یانندی ئینسولین له ره‌یگه‌ی پۆمپی ئینسولیندا
- چاره‌سه‌ریی پزشکی به دهرمانی ناسته‌نگی SGLT-2 ده‌توانی بپیته
- هۆی نیشانه‌دانی کیتاناسیدۆس

بزیشکه‌که‌م بیان په‌رستیاره‌که‌م ژماره‌ی تله‌فون

ریزه‌ی که‌می شه‌کری خوین

په‌رسه‌ندنی خیرا (ریزه‌ی شه‌کری خوین له ژیر ۳,۵ - ۴,۰ mmol/l)

نیشانگان:

- ئاره‌فکردن، سه‌رئیشه، سه‌ر‌ه‌گنزه
- هه‌ست به برسبوون
- له‌مرزه
- دل‌ه‌راوکه
- که‌مبونی سه‌رنجدان
- زویری، تووری
- خه‌و‌الوویی

چاره‌سه‌ریی:

- له‌ی کاتانه‌ی که به سووکی هه‌ستی پیده‌که‌ی حه‌بی شه‌کری تری یان کاربو‌هیدراتی شله‌ و هه‌کوو شه‌ریعت یان ناومیوه بخۆ.
- له‌ کاتی که هه‌ست پیده‌که‌ی که په‌رسه‌ندنه‌که خیرا په یان نه‌گه‌ر پاش ۱۰ بو ۱۵ خوله‌ک هه‌ر ما‌بینه‌وه دیسان دووباره‌ی بکه‌وه یان کاربو‌هیدراتی زیاتر بخۆ.
- نه‌گه‌ر به ته‌ما نه‌بی له ماوه‌ی ۳۰ بو ۴۵ خوله‌کدا هه‌چ شتی بخۆی ره‌نگه‌ پۆیستیت به سووکه‌ خۆراکیک هه‌بی بو نه‌وه‌ی که که دیسان هه‌سته‌که‌ت بو نه‌گه‌ر پته‌وه.
- نه‌گه‌ر هاتوو که‌سه‌که نه‌توانی شت قووت بدا نابئ شله‌مه‌نی پئ بدرئ.
- له‌ کاتی گرژبوونی ده‌مار یان بیهوشیدا په‌کسه‌ر تله‌فون بکه بو پزیشک یان نه‌خوشخانه!

هۆکاره‌کان:

- زیادی ریزه‌ی ئینسولین
- خواردنی که‌م، دره‌نگی ژمه‌خۆراک
- جوولانه‌وه‌ی جه‌سته‌یی بئ دا‌بینه‌کردنی کاربو‌هیدراتی زیاده یان که‌م‌کردنی ژهمی ئینسولین
- نه‌لکو‌هۆل

